



www.parohiaserbanvoda.ro

Cuvântul care zidește

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUCARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

HRISTOS DOMNUL

BIRUIE MOARTEA ÎN CETATEA NAIN

DUMINICA A 20-A DUPĂ RUSALII

(Învierea fiului văduvei din Nain)

SF. AP. EVANGHELIST LUCA;
SF. MC. MARIN CEL BĂTRÂN

Si minune mare - tânărul a înviat, iar Domnul l-a încredințat mamei sale, iar mulțimile preamăreau pe Dumnezeu. Acolo unde părea că totul se sfârșește în moarte, Hristos aduce nădejdea învierii și a vieții celei veșnice.

Plină de învățături folositoare nouă este Sfânta Evanghelie de astăzi. Cu milă și compasiune față de durerea acestei femei văduve care își ducea la mormânt pe unicul ei fiu, Mântuitorul Hristos se apropie de ea și de sicriul în care era așezat trupul mort al tânărului și vrea să aducă mângâiere și speranță de viață acolo unde era durere și întristare.

Pare ciudat pentru noi faptul că Domnul îi zice mai întâi acestei femei „Nu mai plânge!” când toți plângeau, ea și mulțimea din cetate care o însoțea. Această mamă plângea pe fiul pierdut, dar indirect își plângea văduvia ei lipsită acum de orice sprijin și desigur singurătatea care o va stăpâni. Era o inimă frântă, plină de durere. Domnul nu a putut trece nepăsător față de această situație ivită în drumul Său.

De atâtea ori S-a aplecat cu iubire asupra celor suferinzi și îndurerați, aducând ca un Dumnezeu vindecare și mângâiere. Apoi Domnul se apropie și se atinge de sicriu și zice celui mort: „Tinare, ție îți zic, scoală-te!”. Poruncește Creatorul, Cel care la început l-a făcut pe om, iar făptura ascultă glasul Stăpânului.

Tânărul a înviat spre mirarea și cutremurarea tuturor. Domnul l-a dat mamei sale, iar mulțimile prezente preamăreau pe Dumnezeu pentru



În Duminica aceasta Sfânta Evanghelie de la Luca cap. 7, 11-16 ne istorisește o minune săvârșită de Mântuitorul Hristos la porțile cetății Nain, aflată în Galileea, la sud de Nazaret și de Muntele Tabor. Aici Domnul întâlnește un cortegiu funerar, căci o femeie văduvă își ducea spre mormânt unicul său fiu, singurul reazem și nădejde a bătrâneții ei. Hristos se apropie cu milă de această mamă întristată și îndurată și îi zice: „Nu plânge!”. Apoi, ca un Dumnezeu adevărat care are putere peste cei vii și cei morți, zice tânărului adormit trezindu-l din somnul adânc al morții: „Tinare, ție îți zic, scoală-te!”.

minunea care s-a săvârșit. Învie din morți pe tânărul din Cetatea Nain, Mântuitorul a anticipat Învierea Sa din morți, dar și învierea celor adormiți, care va avea loc la sfârșitul veacurilor, înainte de judecata universală.

Atunci, la glasul Stăpânului Hristos, toți cei din morminte vor învia și vor îmbrăca nestricăciunea.

Prin minunea din Nain, Hristos a vrut să-i încredințeze pe oameni că în lume nu există doar moarte ci și înviere. El însuși va muri pe Cruce în Jertfa Sa pentru noi, dar va învia a treia zi, aducând Lumină și viață nouă întregii zidiri. Hristos a Înviat. Și noi vom învia, căci a înviat El, care S-a făcut arvună și garanție învierii noastre. Această

credință în înviere a fost și este crezul fundamental al creștinilor și al Bisericii din toate timpurile.

Nădejdea noastră este Hristos Cel Înviat, care a biruit moartea și de aceea credem și sperăm că și noi vom învia. Hristos a anticipat învierea Lui și a noastră prin cele trei învieri din morți, minuni săvârșite în timpul vieții Sale (care au fost readuceri la această viață pământească). Astfel, a înviat pe fiica lui Iair, pe fiul văduvei din Nain - din Evanghelia de azi - și pe Lazăr, fratele surorilor Marta și Maria din Betania.

Menționăm că în Vechiul Testament, prin darul și prin puterea lui Dumnezeu, Prorocul Ilie a înviat prin rugăciune pe fiul văduvei din Sarepta Sidonului. Mai

târziu, în Noul Testament sunt mărturie că Sfinții Apostoli prin puterea harului Duhului Sfânt au săvârșit învieri din morți. Astfel, Sfântul Apostol Pavel a înviat pe Eutihie, iar Sfântul Apostol

Petru pe Tavita în Ioppe.

Chemarea lui Hristos adresată tânărului din Nain: „Tinere, ție îți zic, scoală-te !” este o chemare și un mesaj și pentru tinerii din vremea noastră, să

vină la Hristos și să-și schimbe viața după învățătura Bisericii, singurul reper care îi poate readuce pe calea spre viață și la dobândirea mântuirii. Amin! ●

Pr. Eugen Morar



SFÂNTUL CUVIOS GHERASIM DIN KEFALONIA, VINDECĂTOR DE BOLI ȘI IZGONITOR DE DUHURI NECURATE



Sfântul Cuvios Gherasim din Kefalonia devine din ce în ce mai cunoscut în țara noastră, mai ales prin minunile pe care le face, cele mai numeroase fiind vindecări, în special în cazul bolilor psihice, dar nu numai. Aflând despre aceste minuni, românii au început să facă pelerinaje în Kefalonia, locul în care cuviosul s-a nevoit în ultimii ani ai vieții sale și unde a ctitorit o mănăstire de maici. Acolo se găsesc sfintele sale moaște.

Născut în anul 1508, în satul Trikkala din Peloponez, familia sa era una nobiliară, bunicul său, Luca Nottara, fiind ultimul prim-ministru al Imperiului Bizantin.

Mama sa, Kali, credincioasă, a avut grijă ca sfântul să-L cunoască pe Dumnezeu și viața creștină. Astfel, încă de foarte mic se îndeletnicea cu citirea cărților sfinte, precum Biblia, Psaltirea și Octoihul. Alte virtuți pe care le preia din familie sunt: iubirea aproapelui, smerenia, simplitatea și nădejdea în voia Lui Dumnezeu.

Când a împlinit 20 de ani, Sfântul Gherasim a părăsit Trikkala, stabilindu-se în insula Zakynthos, unde va sta 3 ani, timp în care se va călugări.

Între anii 1530 și 1532 cutreieră Elada, Thesalia și Tracia în încercarea de a găsi locurile sfinte în care cei dinaintea lui s-au nevoit pentru Dumnezeu. Râvna pentru Dumnezeu îl va conduce în Sfântul Munte Athos,

Marți, 20 octombrie, prăznuim descoperirea moaștelor

Sfântului Gherasim din Kefalonia. Acesta a fost canonizat în luna iulie a anului 1622 de către Patriarhul Chiril Lucaris al Constantinopolului.

unde va gusta din viața de sihastu, timp de 5 ani cât va sta acolo.

În anul 1537 pornește spre Țara Sfântă, unde va poposi vreme de 12 ani, câștigând în timp aprecierea Patriarhului Gherman al Ierusalimului. În timpul șederii sale în Țara Sfântă, vizitează locurile sfinte din Antiohia, Damasc, Alexandria, Muntele Sinai și Pustia Tebaidei. Se întoarce la Ierusalim, unde primește ascultarea de îngrijitor de candelă la Sfântul Mormânt.

Este hirotonit diacon și apoi preot de către Patriarhul Gherman. După hirotonirea sa, cuviosul se nevoiește în pustia Iordanului, postind 40 de zile. Asprele nevoițe i-au fost răsplătite de Dumnezeu cu harul vindecării de boli și al izgonirii demonilor.

În anul 1548 părăsește Țara Sfântă, stabilindu-se în insula Creta, pe atunci aflată sub stăpânirea latinilor. Locurile în care s-a nevoit Sfântul Gherasim sunt peștera din satul Noul Apokoron și peștera din Vrison-Modiu Kidonias. În 1941, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, creștinii care s-au refugiat într-una dintre peșterile cuviosului de spaima năvălirilor armatei germane au supraviețuit.

În anul 1550, sfântul revine în Zakynthos. El se va nevoi în diverse locuri precum peștera Sfântului Nicolae Gherakarios. Deși retras în singurătate, totuși era vizitat de creștinii care-l cercetau pentru ajutor în boli și necazuri.

În anul 1555 sfântul este chemat de Dumnezeu în insula Kefalonia pentru a fi alături ortodocșilor prizoniți de concetățenii lor catolici. Sfântul Gherasim se retrage într-o peșteră aflată în partea de sud-vest a localității Argostoli, postind aspru, rugându-se neîncetat și priveghind timp de 6 ani.

În anul 1560 cuviosul se stabilește în Omala, aflat la baza muntelui Enos. Aici găsește o biserică năruită, cu hramul Adormirii Maicii Domnului, numită și „Ierusalimul Sfânt”. El o cumpără de la un preot pe nume Gheorghe Balsamos și, primind

binecuvântarea Episcopului din Kefalonia, ridică o mănăstire care va purta numele „Noul Ierusalim”. În jurul lui se strânge o obște alcătuită din 25 de călugărițe. Sfântul le va fi un adevărat îndrumător pe calea duhovnicească. Călugărițele, precum și toți cei care l-au cunoscut, îl numeau „Dascălul” datorită învățăturilor și cuvintelor pline de blândețe oferite.

Înzestrat cu darul înaintevererii, Sfântul Gherasim a cunoscut cu câteva zile înainte sfârșitul lui pe acest pământ. Astfel, în aceste zile, a chemat monahiile la sine, învățându-le, cerându-și iertare de la ele și binecuvântându-le atât pe ele, cât și pe creștinii veniți pentru o vorbă bună.

La data de 15 august 1579 cuviosul și-a dat sufletul în mâinile Domnului. După doi ani, la 20 octombrie 1581, deschizându-i-se mormântul, s-au descoperit moaștele sale întregi și frumos mirositoare, vindecătoare de boli.

Deoarece Adormirea Maicii Domnului se sărbătorește în 15 august, Sfântul Gherasim se prăznuiește în ziua de 16 august. În ziua de 20 octombrie se prăznuiește aflarea moaștelor sfântului în anul 1581.

În timpul procesiunilor din curtea Mănăstirii Noul Ierusalim, care se fac de ziua sfântului, peste cei bolnavi, așezați pe jos, se trece cu racla cuviosului în poziție orizontală. Multe minuni se întâmplă și atunci. Una din minunile recente este vindecarea de cancer rinofaringian a preotului Gheorghe Smădoi din Arhiepiscopia Craiovei, dar și ajutorul pe care l-a primit fetița părintelui Nicolae Dima de la Biserica Sfântul Nicolae Dintr-o zi din București care, în urma unei tumori cerebrale, a intrat în comă. Ecaterina a suferit o operație, iar apoi a urmat o lungă perioadă de recuperare. Rugăciunile la Sfântul Gherasim au readus-o pe Ecaterina printre noi, reușind într-un final să-și reia școala și viața.

Sfinte Gherasim, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi! ●

Ana-Maria Gherman



SFINȚII MĂRTURISITORI DIN ARDEAL, MODELE DE STATORNICIE ÎN CREDINȚĂ



Istoria românilor și a Ortodoxiei în Ardeal a cunoscut multe pagini întunecate, căci stăpânirile ce s-au succedat aici i-au considerat pe români inferiori, iar credința și drepturile lor au fost, dacă nu interzise sau limitate, în cel mai bun caz, pentru o vreme, doar tolerate. Mulți mărturisitori și apărători ai credinței străbune au trecut prin persecuții, temnițe, chinuri și chiar moarte martirică. Pe unii îi știm, pe alții nu i-am cunoscut, căci vremurile au așternut, nemeritat, uitarea peste numele lor. Alții, la vremea convenită, au fost canonizați.

După reforma protestantă din secolul al XVI-lea, Biserica romano-catolică a pierdut milioane de credincioși, care au aderat la luteranism, calvinism și anglicanism. În aceasta conjunctură, Biserica Romei a încercat o acțiune de refacere a pozițiilor pierdute, prin convertirea unor credincioși din diferite țări și Biserici din Răsăritul Europei și Orientul Apropiat – care treceau pe atunci printr-o perioadă critică sub raport național, politic și economic – dar pe aceeași cale greșită a impunerii primatului papal. Pentru aceasta, Biserica apuseană s-a folosit de ordinul călugărilor iezuiți, înființat în 1540 de fostul ofițer spaniol Ignățiu de Loyola, care vor contribui la convertirea unor ortodocși, mai ales prin școlile îndrumate de ei. Iezuiții au lucrat însă și pentru trecerea în masă la Biserica Romei a unor popoare ortodoxe aflate între granițele unor state catolice. Pentru început nu au impus o catolicizare totală a acestor credincioși, ci s-a căutat o soluție de compromis, prin acceptarea parțială de către ortodocși a unor dogme catolice, dar cu păstrarea integrală a ritului sau a cultului bizantin (grec).

Încercări sporadice de atragere a unor credincioși ortodocși la uniație au avut loc în Serbia, Bosnia, Herțegovina, în Siria și Țara Sfântă, dar și a unor credincioși din așa-numitele „Biserici orientale” din Siria și Egipt.

Uniația a reprezentat fenomenul încercării de a-i atrage pe românii ortodocși din Transilvania la unirea cu Biserica Romei, fenomen ce avea un dublu scop: pe de o parte, sporirea numărului de credincioși catolici și creșterea influenței reprezentanților catolici în Dieta transilvană; pe de altă parte, ruperea legăturilor dintre românii transilvăneni și cei ortodocși din Țara Românească și Moldova. Acest proces, al cărui nucleu a avut loc între 1698 și 1701,



dar ale cărui ecouri s-au extins și în deceniile următoare, a fost facilitat de transformarea Transilvaniei în principat, aflat sub protecția regimului austriac al Imperiului Habsburgic.

Pe de altă parte, diploma împăratului Leopold I, din 1691, confirma privilegiile a trei națiuni și drepturile a patru religii recepte care coabitau în principat, românii ortodocși, deși majoritari, fiind excluși din ambele grupuri. Prin uniație, însă, românii și mai ales clericilor ortodocși li se promiteau privilegiile și scutiri de taxe similare cu cele ale preoților catolici, favorizați de noul regim. Cu toate că acest fenomen a avut loc progresiv și a fost de multe ori impus prin mijloace necinstite (amenințări sau acte dovedite false), situația clerului care a acceptat uniația a rămas practic neschimbată, în timp ce credincioșii ortodocși și preoții lor au avut tot mai mult de suferit prin persecuții, confiscarea locașurilor de cult, noi taxe și amenzi și obligația de a-i întreține și pe clericii care acceptaseră unirea.

Actul oficial politic de atestare a Bisericii unite din Ardeal, recte a Eparhiei greco-catolice, a fost emis de împăratul Leopold I, prin Diploma sa din 19 Martie 1701.

După momentul nefericit din 1701 din Transilvania și neîndeplinirea promisiunilor făcute în cele două diplome ale împăratului Leopold I, clerul și poporul român de aici a rămas în starea nefericită

de până atunci, tolerați și lipsiți de drepturi în propria țară. Dându-și seama că cele promise nu sunt decât vorbe amăgitoare și că sunt amenințați să-și piardă „legea” strămoșească, la scurt timp după instalarea lui Atanasie Anghel ca episcop unit a început lupta pentru apărarea Ortodoxiei. Această luptă a durat ani de-a rândul, fiind purtată cu mult curaj și stăruință de preoții și credincioșii ei deopotrivă, înfruntând bătăi, închisoare și chiar moarte mucenicească. Astfel, deși erau majoritari, românii ortodocși de aici nu aveau nici un drept sau privilegiu, iar credința ortodoxă nu era receptă.

Sfântul Cuvios Mărturisitor Visarion Sarai

Originar din Bosnia – după unii sârb, după alții vlah sau român – Nicolae Sarai Turcia (Cojocaru) se pare că s-a născut în anul 1714. În anul 1738 este tuns în monahism în Măn. Sf. Sava de către Patriarhul Ierusalimului, primind numele Visarion. Ajunge la Athos, unde stă o vreme, iar apoi se întoarce în Serbia. În ianuarie 1744, venind în Banat, iar apoi în Transilvania, începe lupta pentru apărarea Ortodoxiei. Sf. Visarion și-a început propovăduirea în Lipova, apoi pleacă spre Mărginimea Sibiului.

Pretutindeni era întâmpinat de mii de credincioși, se trăgeau clopotele bisericilor în satele prin care trecea. Prin cuvintele sale a mobilizat mulțimile, arătându-le că prin unire li se schimbă credința,

îndemnând pe credincioși să-i alunge pe preoții uniți și să păstreze rânduielile ortodoxe. Efectul predicilor sale a fost uluitor. În Mărginimea Sibiului, Cuv. Visarion a reușit să întărească în credința cea dreaptă pe credincioșii de aici, care au devenit mai apoi cei mai înflăcărați apărători ai Ortodoxiei. În drum spre Sibiu a fost prins, interogată și întemnițat. A fost trimis la închisoarea din Deva, apoi la Timișoara, Osiek și Raab, iar la sfârșit în feroasa temniță de la Kufstein, unde se crede că a și murit ca sfânt mărturisitor.

Succesul extraordinar al predicii lui Visarion inspiră acțiunile entuziaste ale neînfricaților preoți Cosma din Deal, Ion din Răchită, Oprea din Săliște, a lui Ioan din Galeș și Ioan din Aciliu, a călugărilor Nicodim și Sofronie, a strălucitului vizionar, țaranul martir Oprea Miclăuș și a altor zeci și sute de preoți, călugări, țărani care, la fel ca în epoca persecuțiilor primare, au îndurat, cu curajul sfinților și martirilor, loviri, bătăi, schingiuri, temniță, moarte pentru Ortodoxia lor străbună, pe care au refuzat să o abjure.

Sfântul Mucenic Oprea și Sfântul Preot Mărturisitor Moise

Sfântul Oprea Miclăuș din Săliște a întreprins, împreună cu alți credincioși, trei călătorii până la Curtea din Viena – 1748, 1749 și 1752 – cu scopul de a prezenta memorii care ilustrau starea și dorința românilor din zonă de a rămâne în vechea lor credință. În urma primei călătorii, românilor li s-a cerut să se întoarcă acasă cu promisiunea soluționării doleanțelor acestora, însă hotărârile mult așteptate au fost amânate, timp în care autoritățile au reușit să aresteze persoanele implicate, mai puțin pe Oprea și pe opt preoți ortodocși. În cea de-a doua călătorie, însoțit de alte patru persoane, acesta prezintă două petiții, însă e nevoit să se întoarcă după un refuz direct de a primi ajutor. În 1752, un nou memoriu este redactat, iar Oprea Miclăuș, împreună cu preotul Moise Măcinic, sunt însărcinați să îl ducă la Viena. Aceștia sunt primiți de împărăteasa Maria Tereza și de cancelarul Kaunitz, care, însă, își pierde răbdarea și îi aruncă în temniță. Un interogatoriu din 14 aprilie 1752 ne descoperă cum preotul Moise fusese închis și înainte, în Sibiu, timp de 17 luni, pentru simplul motiv de a fi fost hirotonit în Țara Românească.

Cei doi pătimească în îngrozitoarea temniță de la Kufstein, acolo unde, după numeroase încercări, se săvârșesc în dreapta credință la date necunoscute.

Sfântul Preot Mărturisitor Ioan din Galeș

Acesta a fost hirotonit în Țara Românească, în lipsa unui episcop ortodox în Transilvania. S-a numărat

printre cei mai îndrăzneți apărători ai credinței ortodoxe în fața încercărilor autorităților habsburgice de a impune unirea cu Biserica papală. În anul 1756 a fost arestat și dus în lanțuri la Sibiu. Împărăteasa Maria Tereza a dat ordin să fie dus în închisoarea cetății Deva, urmând să fie reținut acolo până la moarte. Dar, spre sfârșitul anului următor a fost dus sub aspră pază militară la închisoarea de la Graz, în Austria. Un cronicar brașovean, Radu Duma, scria că în anul 1776 câțiva negustori din Brașov l-au cercetat în închisoare, mărturisindu-le că „mai bine va muri acolo, decât să-și lase credința strămoșească”.

Mai târziu a fost mutat în închisoarea din Kufstein (foto), unde își sfârșiseră viața și alți doi mărturisitori și mucenici ai Ortodoxiei transilvane. În anul 1780 un alt întemnițat de aici, sârbul Ghenadie Vasici, a reușit să trimită o scrisoare împărătesei Ecaterina a II-a și Sinodului Bisericii Ortodoxe Ruse, prin care ruga să se intervină pentru eliberarea lui.

Sfântul Cuvios Mărturisitor Sofronie

Preot de mir în satul Cioara, se călugărește la Măn. Cozia, după care se întoarce în locurile natale, unde ridică un schit. După ce autoritățile îl demolează, începe lupta împotriva asupririi sub forma unei revolte, pe care însă se străduiește să o mențină pașnică. Închis de două ori, începând cu 1759, la Bobâlna și Abrud, este eliberat de fiecare dată în urma răscoalei a sute de țărani sau a temerii autorităților față de o revoltă a moșilor.

Prima sa mare realizare o constituie convocarea unei adunări a preoților și credincioșilor la Zlatna, în Munții Apuseni, în 10 august 1760. Mișcarea lui a fost extinsă și în alte zone din Transilvania, astfel încât, în fața presiunii puse de toți românii implicați, împărăteasa Maria Tereza a fost nevoită să accepte o parte din hotărârile acestor adunări, dintre care cea mai însemnată a reprezentat-o sinodul de la Alba Iulia din 14-18 februarie 1761. În urma acestuia, sub supravegherea generalului Adolf von Bucow, în Transilvania au fost puse în aplicare unele din măsurile solicitate prin hotărârile sinodului, cea mai de seamă fiind aducerea Episcopului ortodox sârb Dionisie



Novacovici. Tot în cadrul acestui sinod s-au luat decizii pentru a revitaliza viața duhovnicească a preoților și credincioșilor ortodocși. Sosirea unui episcop ortodox în Transilvania și părăsirea uniției de către zeci de sate românești au reprezentat punctul culminant al activității Sfântului Sofronie. Îndeplinindu-și chemarea, acesta a plecat în Țara Românească, acolo unde a și trecut la cele veșnice.

Cuv. Visarion Sarai și Sofronie de la Cioara și mucenicul Oprea Miclăuș au fost canonizați în urma ședinței solemne a Sfântului Sinod din februarie 1950, iar ultimii doi din ceata mărturisitorilor ardeleni, preoții Moise Măcinic și Ioan din Galeș, au fost canonizați de către Sfântul Sinod în iunie 1992, toți cinci cu ziua de cinstire 21 octombrie. ●

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 18-25 OCTOMBRIE 2026

ZIUA	ORA	SLUJBE/activități
Duminică 18.10	08⁰⁰-12⁰⁰	Duminica a 20-a după Rusalii (Învierea fiului văduvei din Nain) Utrenia, Sfânta Liturghie
Miercuri 21.10	07 ³⁰ -09 ³⁰ 16 ³⁰ -18 ⁰⁰	Sfânta Liturghie Sfântul Maslu
Vineri 23.10	07 ³⁰ -09 ³⁰ 17 ⁰⁰ -20 ⁰⁰	Sfânta Liturghie Vecernie, Litie, Acatist, Molitfele Sf. Vasile cel Mare, ale Sf. Ioan Gură de Aur și ale Sf. Ciprian
Sâmbătă 24.10	07 ⁰⁰ -09 ³⁰	Sfânta Liturghie; Parastas pentru cei adormiți
Duminică 25.10	08⁰⁰-12⁰⁰	Duminica a 23-a după Rusalii (Vindecarea demonizatăului din Ținutul Gherghesenilor) – Utrenia, Sfânta Liturghie